

Ljubljana, 9. januar 2023

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Dunajska cesta 22

1000 Ljubljana

Pripombe ZSPM na Predlog Uredbe o neposrednih plačilih

13. člen (mladi kmetje)

(1) Na predhodnih pogovorih je bilo dogovorjeno, da je ob pogojih starosti in nosilstva še ustrežna izobrazba. S tem mladi prevzemniki izkažejo vsaj osnovno znanje iz področja kmetijstva. (Kmet ne more biti vsak.)

(12) Soglasje lastnika zemljišča za uporabo: Kot že opozorjeno, ni jasno ali je zadostno ustno soglasje lastnika pri vrisu gerkov. V veliko primerih pridobitve površin za uporabo na podlagi ustnega dogovora, bi to bilo izvedljivo, pisno pa se (kot kažejo izkušnje) lastniki pogosto ne odločijo za to. Vezava namreč predstavlja zavezujoče obdobje in ne želijo s tem zavezati svojih dedičev. Problematična so tudi kmetijska zemljišča, kjer še ni rešeno dedovanje in kmetijska zemljišča, katerih lastniki so v tujini ali neznani. Gre za problematiko, ki se je dopuščala skozi vsa leta in je ni moč spremeniti čez noč, saj to pomeni tudi neizkoriščenost potenciala pri koriščenju podnebnih in okoljskih ukrepov.

Predlagamo spremembo oz. umik te zaveze. Naj bodo standardi za vse enaki. Oz. se uveljavlja ukrepe samo za kmetijska zemljišča, kjer ima soglasje.

14. člen (namen intervencije)

Glede na opisan namen intervencije, ugotavljamo, da pri zahtevah posamezne intervencije v nadaljevanju uredba več ne sledi tej dikciji opisani v 14. členu. Zato podajamo pripombe pri posameznih intervencijah SOPO. Menimo, da morajo pogoji biti takšni, da bodo omogočili kombinacijo več ukrepov SOPO, saj bomo le tako vzpodbudili potencialne upravičence v razumevanje kmetijstva in posameznih ukrepov, kar bo prineslo zmanjšanje vpliva na okolje. Imamo ukrepe, ki so okoljski in sprejemljivi - iz tega vidika naj bodo tudi pogoji sprejemljivi.

19. člen (kombinacije)

Glede na tabelo v prilogi 6 in opisu posameznih ukrepov menimo, da ukrepi v praksi niso tako združljivi kot jih predvideva uredba (na papirju). Ena od teh zahtev je tudi zahteva po oranju. Potrebni bi bilo več kombinacij (npr. naknadni posevek in ozelenitev).

26. člen (shema INP 8.03 NIZI)

(13) Prevzem gnojnice: Ali to pomeni, da se z uredbo ločuje uporaba gnojevke in gnojnice? Kaajti v tem členu se navaja, da se uporaba gnojnice ne upošteva, medtem ko v 12. točki piše, da kmetija lahko prejme organsko gnojilo.

28. člen (shema INP 8.05 NPP)

(6) Zahteve za izvajanje: Ali se lahko kot nakdni posevek šteje tudi podsevek rastlin?

Naj kot primer navedemo, da obstajajo dobre kmetijske prakse s katero se opravi setev podsevka tudi v koruzo in je opravljen že v fazi 4 listov koruze.

Datumi bi morali biti bolj fleksibilni (poletna suša).

(8) Predlagamo, da se dovoli tudi minimalna oz. vsa ostala obdelava tal, in ne le podor

Naše stališče je, da se 8. točka 28. člena črta.

Samo kot primer: Če se njivo podorje 1. aprila, in se koruzo seje konec aprila, izgubimo vso vlago, ki bi jo morali zadržati.

29. člen (shema INP 8.06 ZEL)

(2) Šifra za hmelj v premeni je 1161 in ne 1160.

(5) Prezimni posevek: Čemu je namenjena ta zahteva? Če govorimo o ukrepih SOPO in njihovem namenu zagotovo ni v skladu s tem. Kajti kombinacija z direktno setvijo glavnega posevka ni možna. Ali s takšnimi omejitvami res ugodno vplivamo na zmanjšanje vpliva na okolje?

»Ni strokovne podlage v datumskem omejevanju oranja, saj vremenske razmere in različni tipi tal ne omogočajo primerne obdelave tal za setev. Do 1.4. ni možno oranje predvsem pa ne za kvalitetno pripravo njiv za naslednjo setev. Vsa nadaljnja obdelava je slabša in dražja! Datumsko določanje opravi v spreminjajočih vremenski razmerah ni smiselno, ne prinaša nič, razen večjih stroškov! Skregano z ekonomsko, agronomsko, okoljsko in še kakšno logiko!«

Datum 1. april mora biti odstranjen.

Naše stališče je, da 5. točka 29. člena v celoti črta, saj ne omogoča kombinacijah.

Nekaj primerov, zakaj je omejitev 1.4. nesmiselna: v aprilu zraste največ organske mase, tudi iz vidika čebelarstva (rastline do prvega maja naredijo cvetove, ki jih do 1. aprila še ne). Ni možno uporabiti v proizvodne namene, kot je zapisano v eni izmed točk.

30. člen (shema INP 8.07 KONZ)

(3) Oranje ni dovoljeno: Glede na druge ukrepe SOPO na ornih površinah se ukrep ne more izvajati v kombinaciji, ker se pri večini ostalih ukrepov zahteva oranje.

Zakaj ni možno uveljavljanje tudi za naknadne posevke? (Primer: Nikoli nimaš ljulke kot glavno rastlino.)

31. člen (shema INP 8.08 POŠK)

Grafični prikaz omejuje področja, kjer poljski škerjanec ni predviden, pa je vseeno prisoten. Kako kmet vseeno lahko uveljavlja ta ukrep?

33. člen (shema INP 8.10 OGNTN)

(3) Organska gnojila: Ali je dovoljeno, da se organska gnojila pridobijo iz druge kmetije?

39. člen (vezana dohodkovna podpora za rejo govedí)

(3) Obdobje obvezne reje: Iz navedenih pogojev v drugi točki izhaja, da živali, ki bodo prodane pred junijem 2023 ne bodo upravičene do podpore?

Velikokrat je bilo povedano, da bodo SOPO ukrepi takšni, da so kmetom dostopni in da bodo kmetije z njihovo pomočjo prišle do novega znanja ter boljših praks, ki bi doprinesle k osnovnim ciljem shem za okolje in podnebje. Ne pozabimo, da so to ukrepi, ki s(m)o jih v dogovarjanjih kmetje bili pripravljene sprejeti - naj bo kmetom dostopna torej tudi izvedljivost ukrepov (tudi administrativna).

Prosimo, da naša stališča preučite, pričakujemo pa tudi sestanek, kjer vam jih bomo dodatno pojasnili.

Zapisane zbrane pripombe mladih kmetov, ki s(m)o ključni za doseganje zastavljenih ciljev v strateškem načrtu SKP.

S spoštovanjem.

Doris Letina,

vodja področja za mlade kmete in kmetijsko politiko ZSPM